

Guía Docente				
Datos Identificativos				2019/20
Asignatura (*)	Historia Contemporánea		Código	710G01026
Titulación				
Descriptoros				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Cuarto	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Humanidades			
Coordinación	Vázquez Lijó, José Manuel	Correo electrónico	j.m.vlijo@udc.es	
Profesorado	Vázquez Lijó, José Manuel	Correo electrónico	j.m.vlijo@udc.es	
Web	http://humanidades.udc.es			
Descrición xeral	Estudo das liñas básicas da evolución histórica da humanidade nos séculos XIX e XX.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Conocer el proceso de los acontecimientos	A7 A8	B1	C2
Coñecer os cambios e permanencias producidos nas sociedades contemporáneas	A2 A7 A8		
Aprender a expor oralmente e por escrito		B1 B8 B10	C1
Coñecer as metodoloxía acaídas para a elaboración de traballos	A10 A11 A12	B4 B5	C3
Tomar consciencia da necesidade de aprendizaxe continua	A3	B2 B3 B7 B11 B12 B16	C6 C7
Fomentar a través do do coñecimento un mellor exercicio da cidadanía	A6	B21 B22	C4 C7
Coñecer as fontes de información para a Historia Contemporánea	A1 A3 A4 A11		C3 C6

Contidos	
Temas	Subtemas

I. As mudanzas estruturais até 1870.	1. A crise do Antigo Réxime e as revolucións liberais/burguesas (1789-1848). 1.2. A industrialización e o nacemento do movemento operario.
II. A época do imperialismo, (1870-1914).	II.1. A segunda revolución industrial e a formación dun mercado mundial. II.2. A expansión imperialista.
III. O periodo de entreguerras, (1914-1945).	III.1. A Grande Guerra e a organización da paz. III.2. A economía de entreguerras. III.3. A revolución rusa. III.4. A crise das democracias liberais e o ascenso dos fascismos.
IV. O mundo actual: da guerra fría á crise do socialismo,(1945-1990).	IV.1. O final da Segunda Guerra Mundial e o novo mapa xeo-político. IV.2. A guerra fría e as novas formas do conflito. IV.3. A descolonización e os problemas do Terceiro Mundo.
Epílogo.	Os retos da sociedade do presente.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Proba obxectiva	A2 A6 A7 A8 B10 C1	2	0	2
Traballos tutelados	A2 A6 A7 A8 A10 B2 B3 B4 B10 B11 B12 C1 C2 C3 C6	6	50	56
Discusión dirixida	A2 A3 A6 A7 A8 B3 B5 B8 B10 B22 C1	11	8	19
Análise de fontes documentais	A1 A2 A4 A6 A7 A11 A12 B1 B3 B4 B5 B8 B10 B11 B12 C2 C3 C6	0	10	10
Lecturas	A2 A3 A6 A7 A8 B1 B3 B4 B10 B11 C4 C6 C7	0	40	40
Sesión maxistral	A2 A6 A7 A8 B3 B7 B11 B16 B21 C1 C4 C6 C7	21	0	21
Atención personalizada		2	0	2
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Proba obxectiva	Consiste nunha proba escrita sobre os contidos estudados no curso.
Traballos tutelados	Consiste nun traballo individual por conta do alumno relacionado con algún tema do programa, realizado a partir da consulta de bibliografía e/ou fontes documentais e orientado conforme a pautas dadas pola profesora.
Discusión dirixida	Debate na aula na base de materiais distribuídos pola profesora e lidos previamente polo alumno en horas non presenciais, ou ben a partir de exposicións orais feitas polos alumnos. A profesora orientará a discusión en que deberán participar todos os alumnos.

Análise de fontes documentais	Consulta por parte do alumno de fontes históricas de base documental coa finalidade de inicialo ao manexo das mesmas.
Lecturas	Lectura a cargo do alumno de monografías e máis material bibliográfico seleccionado e recomendado pola profesora. Tais lecturas estarán relacionadas preferencialmente coa materia do temario.
Sesión maxistral	Exposición por conta da profesora de cuestións basilares relacionadas co temario.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados Proba obxectiva Discusión dirixida	En relación á proba obxectiva, a profesora deberá resolver as dúbidas que poda suscitar a formulación das preguntas. Tamén deberá aclarar a modalidade de exame a realizar e os criterios de valorización. Nos traballos tutelados, a profesora informará sobre a metodoloxía a empregar, dará unha orientación bibliográfica xeral que será completada polo alumno a través dun traballo de prospección, e fará un seguimento do traballo. No caso da discusión dirixida a profesora axudará a seleccionar o tema a ser debatido; os alumnos deberán preparalo a partir dos materiais previamente distribuídos e caberá á profesora dar as pautas metodolóxicas precisas para encamiñar a discusión.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A2 A6 A7 A8 A10 B2 B3 B4 B10 B11 B12 C1 C2 C3 C6	Terase en conta o rigor analítico da temática obxecto de estudo, a claridade expositiva e o nivel léxico gramatical (e tamén o da oratoria, se o traballo fose defendido publicamente na aula)	30
Proba obxectiva	A2 A6 A7 A8 B10 C1	Será valorado o nivel de articulación do discurso narrativo, a calidade léxico-gramatical e a adecuación das respostas do alumno ás cuestións formuladas	50
Discusión dirixida	A2 A3 A6 A7 A8 B3 B5 B8 B10 B22 C1	Será obxecto de especial estimación a capacidade de argumentar e contrastar a opinión propia coa dos compañeiros na aula. Toda opinión deberá estar debidamente fundamentada.	20

Observacións avaliación

Será requisito imprescindible para aprobar a disciplina superar a proba obxectiva. No caso no que o alumno non aprobe ó examen, na acta aparecerá soamente a nota da proba obxectiva.

As faltas de ortografía e/ou incorreccións léxico-gramaticais poderían implicar unha diminución da calificación final.

Nos casos dos alumnos que de maneira xustificada non podan asistir á clase, dos alumnos repetidores e dos alumnos Erasmus, a organización da asignatura adaptarase ás súas circunstancias.

Fontes de información

Bibliografía básica

- Arrighi, G. (1999). El largo siglo XX.. Madrid, Akal
- Artola, M., y M. Pérez Ledesma. (2005). Contemporánea. La historia desde 1776.. Madrid, Alianza Editorial.
- Azcona, J. M. (2005). Historia del mundo actual (1945-2005): ámbito sociopolítico, estructura económica y relaciones internacionales.. Madrid.
- Briggs, A. y P. Clavi. (1997). Historia Contemporánea de Europa, 1789-1989.. Barcelona, Crítica.
- Calvocoressi, P. (1987). Historia política del Mundo Contemporáneo. De 1945 a nuestros días.. Madrid, Akal.
- Fernández, A. (2000). Historia Universal. Edad Contemporánea.. Barcelona, Ed. Vicens Vives.
- García de Cortazar, F. (1996). Historia del mundo actual, 1945-95.. Madrid, Alianza Editorial.
- Grupo Gándara. (1994). Cadernos de Historia. Historia do Mundo Contemporáneo (12 cadernos).. Vigo, Xerais.
- Hobsbawm, E. (1995). Historia del siglo XX, 1914-1991.. Barcelona, Crítica.
- Mammarella, G. (1990). Historia de Europa Contemporánea.. Barcelona, Ariel.
- Nouschi, M. (1996). Historia del siglo XX. Todos los mundos, el mundo.. Madrid, Cátedra.
- Palmer, R.- J. Colton. (1981). Historia Contemporánea.. Madrid, Akal.
- Paredes, J. (2010). Historia universal contemporánea.. Barcelona, Ariel.
- Procacci, G. (2007). Historia general del siglo XX.. Barcelona, Crítica.
- Villani, P. (). La edad contemporánea 1800-1914.. Barcelona, Ariel.
- Villani, P. (1997). La edad contemporánea, 1914-1945.. Barcelona, Ariel.
- Kinder, H., y Hilgemann, W (2007). Atlas histórico mundial. De los orígenes a nuestros días. Madrid, Akal
- Fontana, J. (2011). Por el bien del imperio: una historia del mundo desde 1945 . Madrid, Pasado y Presente
- Fontana, J. (2017). El siglo de la revolución : una historia del mundo desde 1914. Barcelona, Crítica
- Osternhammel, J. (2015). La transformación del mundo: una historia global del siglo XIX. Barcelona, Crítica
- Martínez Roda, F. (coord.) (2008). Historia del mundo contemporáneo, de la revolución a la globalización. Valencia, Tirant lo Blanc
- Casanova, J. (2017). La venganza de los siervos. Madrid, Akal

Bibliografía complementaria

- Abós, A.-Marco, A. (1982). Diccionario de términos básicos para la Historia. Madrid, Alhambra
- Villares Paz, R. (coord.) (1986). Historia do Mundo Contemporáneo. Textos escollidos.. Vigo, Galaxia
- Hobsbawm, E. (1991). La Era de la Revolución (1789-1848).. Barcelona, Crítica
- Hobsbawm, E. (1989). La Era del Capitalismo (1848-1875).. Barcelona, Crítica
- Hobsbawm, E. (1989). La Era del Imperio.. Barcelona, Crítica
- Kriedte, P. (1986). Industrialización antes de la industrialización.. Barcelona, Crítica
- Kemp, T. (1974). La revolución industrial en la Europa del siglo XIX.. Barcelona, Fontanella
- Lefebvre, G. (1973). La Revolución Francesa y el Imperio.. México, FCE
- Soboul, A. (1983). La Revolución Francesa.. Madrid, Tecnos
- Abendroth, W. (1976). Historia social del movimiento obrero europeo.. Barcelona, Laia
- Thompson, E.P. (1989). La formación de la clase obrera en Inglaterra.. Barcelona, Crítica.
- Zinn, H. (1997). La otra historia de los Estados Unidos. . Hondarribia, Hiru
- Carr, E.H. (1981). La revolución rusa. De Lenin a Stalin, 1917-1929.. Madrid, Alianza
- Martínez Carreras, J.U. (1987). Historia de la descolonización (1919-1986). Las independencias de Asia y África.. Madrid, Itsmo
- Mesa, R. (1974). La revolución colonial. Madrid, Edicusa
- Moita, L. (1984). El movimiento de países no alineados.. Madrid, Iepala
- Taibo, C. (1990). Unión Soviética: la quiebra de un modelo. Madrid, Libros de la Catarata
- Sacristán, M. (1987). Pacifismo, ecología y política alternativa.. Barcelona, Icaria
- Amin, Samir (2008). El imperio del caos: la nueva globalización capitalista.. Madrid, Iepala
- Bernstein, M.S. (). Los regímenes políticos del siglo XX. Para una historia comparada del mundo contemporáneo.. Barcelona, Ariel.
- Beasley, W.G. (1995). Historia contemporánea de Japón.. Madrid, Alianza.
- Burleigh, M. (2005). Religión y política en Europa.. Taurus.
- Caine, B. y G. Sluga. (2000). Género e Historia. Mujeres en el cambio sociocultural europeo, de 1780 a 1920. Madrid, Narcea.
- Chesneaux, J. (1969). Asia Oriental en los siglos XIX y XX. . Barcelona, Labor.
- Cipolla, C.M. (Ed.). (1979). Historia económica de Europa. Tomos 3-6. 7 vol.. Barcelona, Ariel.
- Degler, C.L. (1986). Historia de los EE.UU.. Barcelona, Ariel.
- Dobb, M. (1984). Estudios sobre el desarrollo del capitalismo.. Madrid, Siglo XXI.
- Droz, J. (Dir.). (1973). Historia de Alemania. 2 vol.. Barcelona, Vicens Vves.
- Fieldhouse, D.K. (1977). Economía e Imperio. . Madrid, Siglo XXI.
- Fohlen, C. (1976). La América anglosajona de 1815 a nuestros días.. Barcelona, Labor.
- Furet, F. y M. Ozouf. (1989). Diccionario de la Revolución Francesa.. Madrid, Alianza Editorial.
- Ki-Zerbo, J. (1980). Historia del África negra.. Madrid, Alianza.
- Kindleberger, C. (1988). Historia financiera de Europa.. Barcelona, Ariel.
- Landes, D. (1979). Progreso tecnológico y revolución industrial.. Madrid, Tecnos.
- Leon, P. (Ed.). (1980). Historia económica y social del mundo. Tomos 3-6.. Madrid, Ed. ZYX- Encuentro.
- Macfarquhar, R. y M. Schoenhals. (2009). La revolución cultural china.. Barcelona, Crítica.
- Mossé, C. (). La cultura europea del siglo XIX.. Barcelona, Ariel.
- Renouvin, P. (1981). Historia de las relaciones internacionales. Siglos XIX y XX.. Madrid, Akal.
- Rúdé, G. (1976). La Europa revolucionaria(1783-1815).. Madrid, Siglo XXI.
- Rule (1990). Clase obrera e industrialización. Historia social de la Revolución industrial británica, 1750-1850.. Barcelona, Crítica.
- Schama, S. (2004). Auge y caída del Imperio británico, 1776-2000.. Barcelona, Crítica.
- Service, R. (2000). Historia de Rusia en el siglo XX.. Barcelona, Crítica.
- Skidmore, Th. E. y P. H. Smith. (1996). Historia Contemporánea de América Latina.Siglo XX.. Barcelona, Crítica.
- Tamames, R. (1988). Diccionario de Economía.. Madrid, Alianza.
- Zorgbibe, C. (1997). Historia de las relaciones internacionales.. Madrid.
- Blom, P. (2013). Años de vértigo. Cultura y cambio en Occidente, 1900-1914..

- Zubok, V. M. (2008). Un imperio fallido. La Unión Soviética durante la guerra fría.. Barcelona, Crítica.
  - MOSS, G. L. (2016). Soldados caídos. La transformación de la memoria de las guerras mundiales..
  - Ruiz Torres, P. (ed.) (2015). Volver a pensar el mundo de la Gran Guerra..
  - (). .
  - Bruneteau, B. (2006). El siglo de los genocidios. Violencias, masacres y procesos genocidas. Madrid, Alianza
-

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Introdución á Historia/710G01002

Xeografía Humana/710G01003

Historia Medieval/710G01016

Historia de América e da Expansión Europea/710G01021

Historia Moderna/710G01024

Antropoloxía Social e Problemas Actuais/710G01025

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Informática Aplicada/710G01004

Arte Contemporánea/710G01028

Materias que continúan o temario

Historia das Relixións/710G01035

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías